

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΝΗ ΣΤΗΝ ΝΑ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

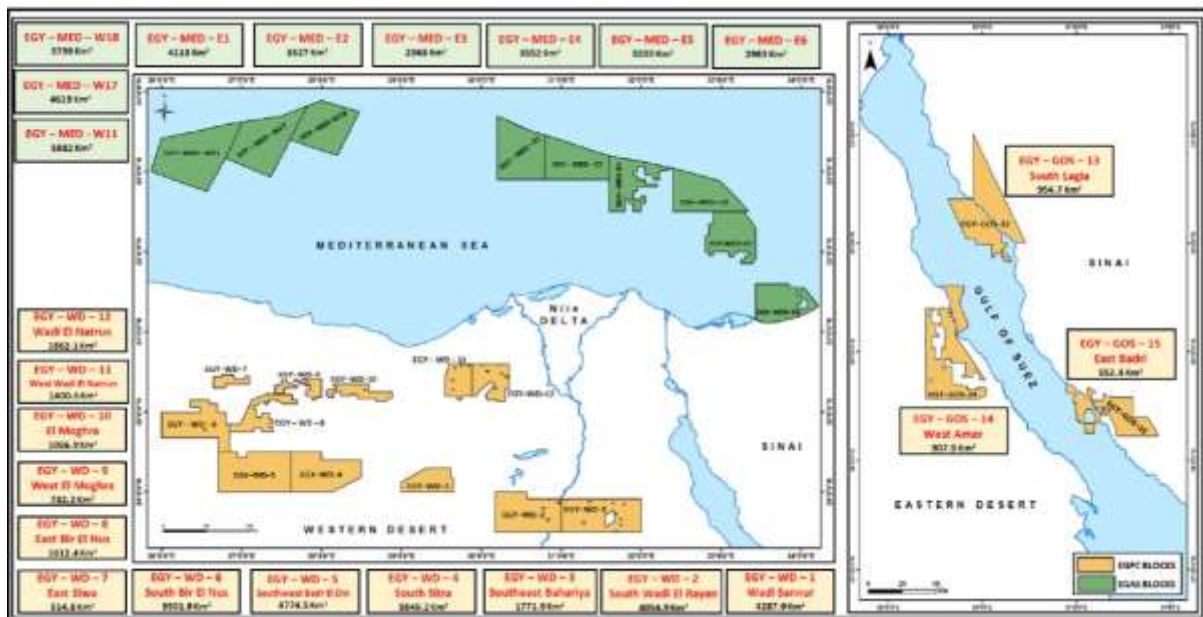
ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΑΙΓΝΙΔΙ ΣΤΗΜΕΝΟ;

Εισαγωγή :

Στις 18/2/2021 η Αίγυπτος μέσω των κρατικών εταιριών πετρελαίου EGPC (Egyptian General Petroleum Corporation) και φυσικού αερίου EGAS (Egyptian Natural Gas Holding Company) ανακοίνωσε την προκήρυξη νέου διεθνούς γύρου παραχωρήσεων για έρευνα υδρογονανθράκων (Υ/Α) σε 24 “οικόπεδα” που βρίσκονται στην επικράτεια της.

Τα οικόπεδα αυτά χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

1. Εννιά (9) οικόπεδα βρίσκονται στην θαλάσσια περιοχή της Αιγυπτιακής ΑΟΖ
2. Έντεκα (11) οικόπεδα βρίσκονται στην Δυτική έρημο και
3. Τέσσερα (4) οικόπεδα βρίσκονται στον κόλπο του Σουέζ. (Σχήμα 1).

Σχήμα 1: Προκήρυξη 24 οικόπεδων για έρευνα Υ/Α της Αιγύπτου

Η διαδικασία αυτή είναι συνηθισμένη στην Αίγυπτο αλλά και διεθνώς, η οποία μέχρι σήμερα έχει προκηρύξει πολλούς γύρους παραχωρήσεων, που προσέλκυσαν πολλές πετρελαϊκές Εταιρίες, οι οποίες και έκαναν σημαντικές ανακαλύψεις.

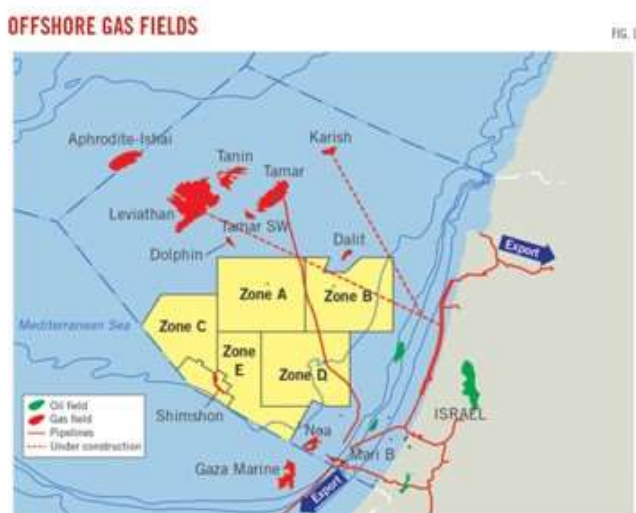
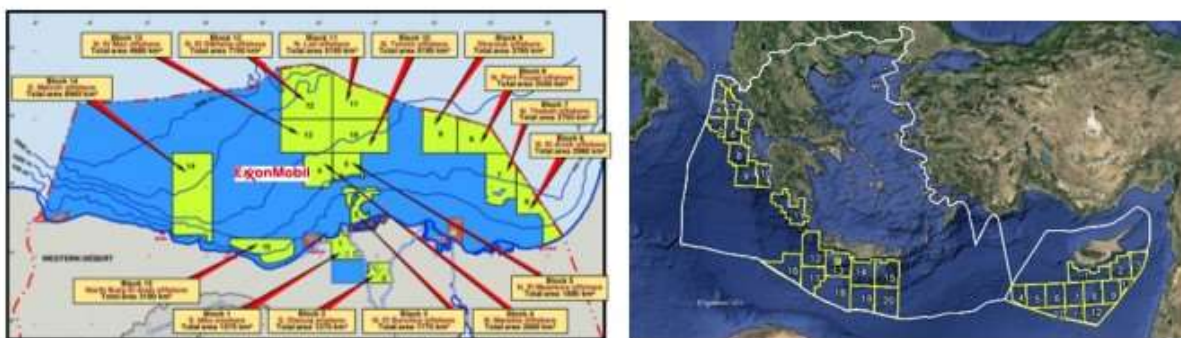
Η προκήρυξη όμως αυτή, αποκτά για εμάς ιδιαίτερο ενδιαφέρον, διότι αφενός γίνεται μετά την πρόσφατη συμφωνία μερικής οριοθέτησης ΑΟΖ μεταξύ Ελλάδας - Αιγύπτου στις 6 Αυγούστου 2020 (μεταξύ 26^{ου} και 28^{ου} μεσημβρινού) και αφετέρου διότι φαίνεται ότι στην υποομάδα των εννέα θαλασσοτεμαχίων (εκ των 24), αυτά ορίζονται σε θέσεις οι οποίες χωρίς να θίγουν την μεταξύ μας οριοθέτηση της ΑΟΖ, εν τούτοις δημιουργούν μεγάλα ερωτήματα, δεδομένου ότι επεκτείνονται και πέραν των ορίων της συμφωνίας μας, δηλαδή δυτικά του 26^{ου} μεσημβρινού και ανατολικά του 28^{ου}.

Ο χάρτης.

Παρά τις πολλές ανακοινώσεις του γεγονότος στον τύπο, εν τούτοις με δυσκολία μπόρεσα και εντόπισα έναν κατάλληλο χάρτη που συνοδεύει την παραπάνω προκήρυξη (Σχήμα 1).

Όσον αφορά στον χάρτη αυτό, παρατηρούμε ότι δεν αναγράφεται το γεωδαιτικό σύστημα στο οποίο αναφέρεται και εκτός από ένα δίκτυο γεωγραφικών συντεταγμένων ανά μοίρα (σε άγνωστο Datum) που έχει περιφερειακά δεν έχει περισσότερα στοιχεία. Τα εννιά (9) θαλασσοτεμάχια που μας ενδιαφέρουν, χωρίζονται σε δύο υποομάδες. Τρία εξ αυτών με τους κωδικούς EG-MED-W1,17,18 (μάλλον EGYPT-MEDITERANNEAN-WEST) βρίσκονται δυτικά, τα δε υπόλοιπα 6 με κωδικούς EG-MED-E1,2,3,4,5,6 (μάλλον EGYPT-MEDITERANNEAN-EAST) βρίσκονται ανατολικά.

Παράλληλα τα θαλασσοτεμάχια αυτά φέρονται απομονωμένα και δεν συσχετίζονται με τις υπάρχουσες άλλες οριοθετήσεις στην Μεσόγειο, αλλά και άλλα στοιχεία παραχωρήσεων στην περιοχή, ώστε ο μη ειδικός παρατηρητής, να μην μπορεί εύκολα και άμεσα να εντοπίσει ακριβώς την θέση τους οπτικά και να αντιληφθεί την συσχέτισή τους με άλλα δεδομένα στην περιοχή. Σε άλλες περιπτώσεις προκηρύξεων της Αιγύπτου αλλά και άλλων χωρών υπήρχαν περισσότερες σαφείς αναφορές (Σχήμα 2).

Σχήμα 2: Αντίστοιχες περιπτώσεις άλλων οριοθετήσεων “οικοπέδων”

Επίσης οι ονομασίες των οικοπέδων με τα αντίστοιχα εμβαδά βρίσκονται και περίξ του χάρτη αυτού, ώστε να υπάρχει και μια αίσθηση του μεγέθους των (Σχήμα 1).

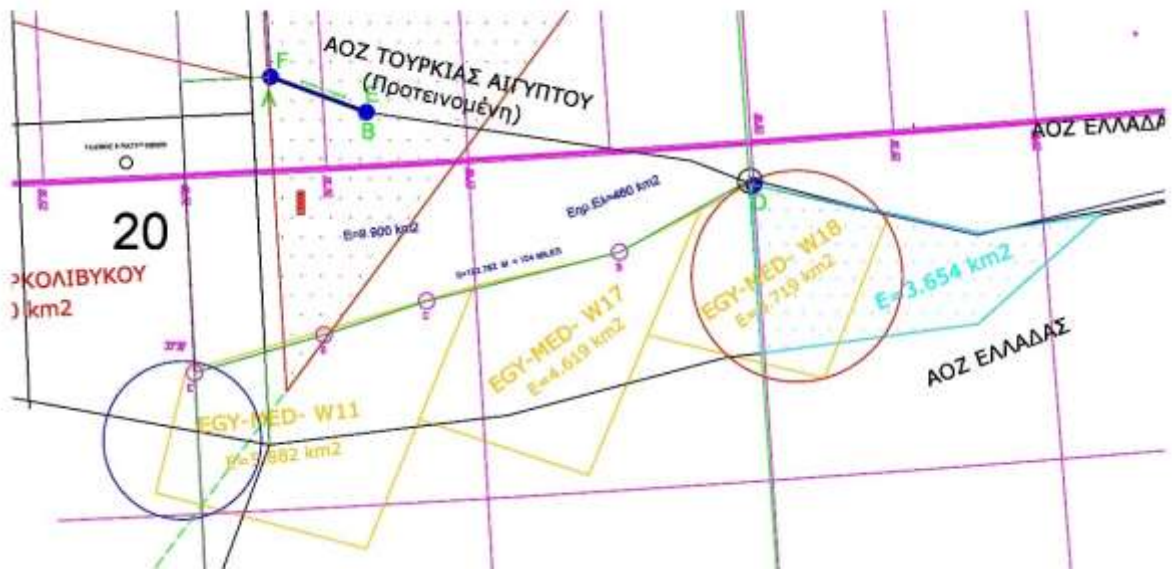
Οι παρατηρήσεις

Λόγω της έλλειψης περισσότερων αξιόπιστων στοιχείων (π.χ ακριβείς συντεταγμένες, συσχετίσεις με άλλες παραχωρήσεις κλπ.) έγινε προσπάθεια μιας κατά προσέγγιση γραφικής απεικόνισης των θαλασσοτεμαχίων αυτών σε έναν γενικότερο χάρτη που περιλαμβάνει περισσότερα στοιχεία και στον οποίο παρατηρούμε τα εξής (Σχήματα 3,4):

Σχήμα 3: Προκήρυξη των εννέα (9) θαλασσοτεμαχίων και συσχέτισή τους με τις οριοθετήσεις ΑΟΖ της περιοχής αλλά και άλλων οριοθετήσεων “οικοπέδων”.

1. Το βόρειο άκρο των τριών δυτικών θαλασσοτεμαχίων (EG-MED-W1,17,18) συμπίπτει με την γραμμή μερικής οριοθέτησης των ΑΟΖ μεταξύ Ελλάδας και Αιγύπτου (σημεία Α,Β,С,D,Е), που πρόσφατα συμφωνήσαμε μεταξύ του 26^{ου} και του 28^{ου} μεσημβρινού.
2. Το θαλασσοτεμάχιο EG-MED-W18 και στην βόρεια πλευρά του φαίνεται ότι :
 1. Επεκτείνεται πέραν του μεσημβρινού των 28^ο (μεσημβρινός που διέρχεται από το σημείο Α) με κατεύθυνση Νοτιοανατολική.
 2. Το βόρειο αυτό τμήμα της επέκτασης του, συμπίπτει με την γραμμή οριοθέτησης που αυθαίρετα όρισε στο παρελθόν η Τουρκία σαν σύνορο μεταξύ αυτής και της Αιγύπτου για να την δελεάσει, αγνοώντας την εν δυνάμει ΑΟΖ της Ελλάδας, η οριοθέτηση της οποίας φαίνεται στο σχήμα 3 νοτιότερα (με γαλάζιο χρώμα).
 3. Η επέκταση αυτή του θαλασσοτεμαχίου ανατολικά, θίγει το εν δυνάμει κομμάτι της Ελληνικής ΑΟΖ ανατολικά του 28^{ου} μεσημβρινού συνολικής έκτασης 3.654 τετρ.χιλ. (Σχήμα 3 περιοχή με γαλάζιες κουκίδες) κατά ένα σημαντικό μέρος (Σχήμα 3-κόκκινος κύκλος).
 4. Το θαλασσοτεμάχιο EG-MED-W1 επεκτείνεται δυτικά του μεσημβρινού των 26^ο (μεσημβρινός που διέρχεται από το σημείο Ε) και θίγει αφενός ένα κομμάτι της εν δυνάμει Ελληνικής ΑΟΖ αλλά και ένα κομμάτι της εν δυνάμει Λιβυκής ΑΟΖ (Σχήμα 3 -μπλε κύκλος). Τα όρια των ΑΟΖ στην περιοχή αυτή (μεταξύ Ελλάδας-Λιβύης) έχουν ως γνωστό ορισθεί μονομερώς από την Ελλάδα βάσει του άρθρου 156 του Ν. 4001/11 (ΦΕΚ Α΄ 179/22-8-2011) με βάση την μέση γραμμή σαν μια πρώτη προσέγγιση (προσωρινά), για να προχωρήσει η ανακήρυξη των Ελληνικών θαλασσοτεμαχίων νότια της Κρήτης (προβλεπόμενη διαδικασία).
 5. Για τα υπόλοιπα πέντε θαλασσοτεμάχια με τους κωδικούς EG-MED-E1,2,3,4,5 που βρίσκονται δυτικά, φαίνεται ότι το βόρειο σύνορό τους συμπίπτει (και δεν την παραβιάζει) με την οριοθετηθείσα γραμμή ΑΟΖ μεταξύ Κύπρου και Αιγύπτου το 2003 που είχε συμφωνηθεί στην τότε υπογραφείσα συμφωνία.
 6. Το έκτο θαλασσοτεμάχιο με κωδικό EG-MED-E6 βρίσκεται νότια στις ακτές της Αιγύπτου και προς το παρόν δεν θα μας απασχολήσει (όχι επιτυχημένη ακριβής εφαρμογή λόγω γραφικών προσεγγίσεων) (Σχήμα 3).

Σχήμα 4: Υπερβάσεις δυτικά του 26^{ου} μεσημβρινού και ανατολικά του 28^{ου}.

Συμπεράσματα:

Βάσει της πιο πάνω ανάλυσης που στηρίζεται στα στοιχεία της νέας προκήρυξης οικοπέδων της Αιγύπτου, προκύπτουν τα πιο κάτω:

1. Η Αίγυπτος με την διαδικασία αυτή, παραβιάζει έμμεσα το άρθρο 1 παρ. α' της κοινής συμφωνίας (N. 4717-ΦΕΚ 164/28-8-20), που λέει ότι η ολοκλήρωση της οριοθέτησης πέραν των σημείων Α και Ε (28° και 26° μεσημβρινού αντιστοίχως), θα γίνεται με κοινή διαβούλευση και στην βάση του διεθνούς δικαίου.

Μια διαδικασία που -όπως φαίνεται- δεν έγινε αφού η Αίγυπτος προκήρυξε μονομερώς τα 24 οικόπεδα με την πιο πάνω διαδικασία. Παράλληλα οι παράγραφοι του άρθρου 1 γ' και δ' ομιλούν για πιθανή τροποποίηση των σημείων Α και Ε όταν πρόκειται να γίνει νέα οριοθέτηση ΑΟΖ. Όμως στην πραγματικότητα, η με τον τρόπο αυτό οριοθέτηση των εννέα (9) θαλασσοτεμαχίων, έστω και αν δεν έχει συμφωνηθεί κάποια διαδικασία οριοθέτησης ΑΟΖ, δεσμεύει οιαδήποτε μελλοντική συμφωνία να κινηθεί πάνω σε αυτή την γραμμή, πολύ περισσότερο δε (την δεσμεύει) όταν παραχωρηθεί το οικόπεδο αυτό σε πετρελαϊκές εταιρίες, που θα είναι τότε πολύ δύσκολο να τροποποιηθούν τα όρια αυτά.

1. Η επέκταση του θαλασσοτεμαχίου EG-MED-W18 ανατολικά του 28^{ου} μεσημβρινού, εκτός του ότι θίγει τμήμα της Ελληνικής ΑΟΖ φαίνεται ότι ακολουθεί την από την Τουρκία προταθείσα γραμμή οριοθέτησης με την Αίγυπτο ανατολικά του πιο πάνω μεσημβρινού

και έμμεσα συμφωνεί με αυτήν. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει μια υπόθεση που είχε αναφερθεί σε παλαιότερη εργασία μου (“ Ερμηνεύοντας το ORUC REIS” <https://www.elisme.gr/gr/2020-05-16-15-30-51/item/oruc-reis>) για την διεύθυνση της πιθανής επέκτασης της γραμμής μερικής οριοθέτησης ΑΟΖ Ελλάδας - Αιγύπτου (Α,Β,С,D,E) πέραν του σημείου Α (διεκδικούμενο σημείο 8) (Σχήμα 4 – μαύρος κύκλος), στην οποία η παρούσα επέκταση είχε προβλεφθεί σαν μια πιθανή εκδοχή. Συγχρόνως θεμελιώνει υποψίες ότι προοδευτικά υλοποιούνται ενέργειες που έχουν ήδη προσυμφωνηθεί για την χωροθέτηση των θαλασσιών ζωνών ανατολικά του 28^{ου} μεσημβρινού μακριά από τις προβλέψεις του διεθνούς δικαίου.

2. Το θαλάσσιο διάστημα μεταξύ των δυτικών τριών θαλασσοτεμαχίων και των πέντε ανατολικών, στο οποίο δεν έχουν οριοθετηθεί (για την ώρα) θαλασσοτεμάχια, εκλαμβάνεται ότι ίσως είναι μια προσπάθεια να μελετηθούν οι αντιδράσεις της Ελλάδας, από την πρώτη αυτή καταφανή πρωτοβουλία επέκτασης ανατολικά του 28^{ου} μεσημβρινού, που γίνεται με αυτή την προκήρυξη. Εάν η Ελλάδα δεν αντιδράσει, πιθανόν σε αμέσως μεταγενέστερο χρόνο να καλυφθεί και αυτό το κενό με νέα προκήρυξη θαλασσοτεμαχίων, ολοκληρώνοντας με τον τρόπο αυτό την απώλεια και του υπολοίπου τμήματος της Ελληνικής ΑΟΖ . Ταυτόχρονα περιορίζονται και οι μελλοντικές διεκδικήσεις της Ελλάδας από την ΑΟΖ του Καστελόριζου, μέσα στον χώρο που πρόσφατα η Τουρκία διεξήγαγε παράνομες έρευνες μέσω εκδοθέντων εννέα NAVTEX, επιτρέπει στην Τουρκία να έχει (έστω σε ένα τμήμα ανατολικά του 28ου), κοινά θαλάσσια όρια με Αίγυπτο, διακόπτοντας στην ουσία την ένωση της Ελληνικής και Κυπριακής ΑΟΖ.

Όλες οι παραπάνω διαπιστώσεις οδηγούν αρκετούς να ισχυρίζονται: “ Μήπως το παιγνίδι είναι στημένο;”

Προτάσεις:

Η Ελλάδα εν όψει του γεγονότος αυτού οφείλει :

1. Να εκδηλώσει άμεσα την αντίθεσή της, τουλάχιστον όσον αφορά στην οριοθέτηση των τριών δυτικών θαλασσοτεμαχίων (ιδιαίτερα των δύο EG-MED-W 1,18), που προφανώς επεκτείνονται ένθεν και ένθεν των μεσημβρινών 26° και 28° και να απαιτήσει την άμεση διόρθωση των ορίων τους πριν ακόμη εκδηλωθεί το ενδιαφέρον από τις

πετρελαϊκές Εταιρίες και υπογράφουν συμβάσεις, διότι τότε θα είναι αργά.

28

Φεβρουαρίου 2021

Λεόντιος Πορτοκαλάκης

Τοπογράφος Μηχ. M.Sc.

Μέλος του ΕΛΙΣΜΕ